

2025-08-28

Beskrivning av naturreservatet Porsöberget i Luleå kommun

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Naturreservatet Porsöberget
Kommun:	Luleå kommun
Län:	Norrbottens län
Area:	140 ha (varav land 133 ha)
Berörda fastigheter och ägare:	Porsön 1:3 och Notviken 4:40, Luleå kommun
Sameby:	Gällivare skogssameby
Förvaltare:	Luleå kommun

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara ett skogsområdes värdefulla naturmiljö med dess förutsättningar att hysa stor biologisk mångfald. Skogsbiotoper, stränder, våtmarker och andra naturtyper ska få utvecklas naturligt, liksom de processer och strukturer som präglar dessa miljöer. Syftet är även att de delar som idag har lägre naturvärden ska utvecklas mot naturligt tillstånd. Området ska ge förutsättningar för att ingående naturtypers naturligt associerade habitat och arter ska kunna fortleva och sprida sig. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte även att tillgodose behovet av naturupplevelser, friluftsliv och rekreation i ett tätortsnära naturområde.

Syftet ska nås genom att:

- Gynna ett lättillgängligt friluftsliv i tätortsnatur där besökare ska kunna tillgodogöra sig upplevelsevärden relaterade till naturligt utvecklad skog och andra naturtyper.
- Bevara en landskapstyp med viktiga naturgeografiska värden som utvecklas som följd av den senaste istiden och efterföljande landhöjning ur havet.

2025-08-28

- Området undantas från skogsbruk, exploateringar och andra verksamheter som kan skada värden för naturmiljö, friluftsliv och kulturmiljö.
- Äldre skog och andra skogsbiotoper med höga naturvärden, med därtill förknippade strukturer, substrat och arter bevaras och utvecklas.
- Naturvärden knutna till strandskog bevaras och utvecklas. Det innebär att sådana biotoper i huvudsak lämnas för fri utveckling, men begränsade åtgärder för att gynna värden knutna till lövträd och lövskog kan bli aktuella
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Påverkad skog utvecklas mot högre naturvärden genom att lämnas för fri utveckling eller genom riktad skötsel där så lämpligt.
- Området är tillgängliggjort för friluftslivet genom lämpliga anläggningar, exempelvis iordningsställda leder, grillplatser, utsiktsplatser och informationstavlor.
- Skötsel och utvecklande av anläggningar för friluftslivet sker med stor hänsyn till de naturvärden som naturreservatet avser skydda.
- Det friluftsliv som tillåts i området och de anläggningar som iordningsställs för detta endast avser ickestörande, lättare aktiviteter såsom vandring, skidåkning, bär- och svamplockning, motion, träning och dylikt. Motoriserade, bullrande eller på annat sätt störande aktiviteter tillåts inte.
- Området sköts genom fastställd skötselplan.

Skälen för beslutet

Skälen för bildandet av naturreservatet är de höga naturvärdena knutna till en omväxlande skogsmiljö. Här finns bland annat hållmarkstallskogar och aspbestånd, även varierade barrblandskogar på frisk mark och sumpskogar med stort inslag av lövträd och mycket död ved, som alla bidrar till reservatets skyddsvärde. Området har likväl höga rekreativa värden med vandringsleder och skogsstigar där man kan uppleva flertalet naturtyper. Reservatet kompletterar Gammelstadsvikens naturreservat och natura 2000-område, och stärker tillgängligheten till sjöns fågelliv och andra naturvärden genom dess anslutande ledsystem, fågeltorn och andra anläggningar.

2025-08-28

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets natur- och rekreationsvärden förstörs.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar samt skada, ta bort eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar eller delar därav.
2. Skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att spränga, borra, schakta, dika, dämna, utfylla, anordna upp-lag, tippa, gräva, muddra eller bedriva täkt i någon form.
3. Uppföra byggnad eller annan anläggning.
4. Anlägga väg.
5. Släppa ut eller sprida gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsme-del, vådliga ämnen, kalk, växtnärsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
6. Plantera eller föra in växt-, djur- eller svampart.
7. Framföra motordrivet fordon, inklusive terrängskoter, i reservatets landområde.

Vidare är det utan Luleå kommuns tillstånd inom hela reservatet förbjudet att:

8. Sätta upp tavla, plakat eller skylt.
9. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.

Undantag från föreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet (och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § i detta beslut).
2. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för drift och underhåll av vägar, ledningar och andra anläggningar.

2025-08-28

3. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll och utvecklande av stigar, vandringsleder och andra mindre anläggningar för friluftslivets behov.
4. Ledningar får trädsäkras och i övrigt driftas, underhållas och nyuppföras i enlighet med tillämpliga föreskrifter, rättigheter och avtal för respektive ledning.
5. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för anläggande, drift, underhåll och tillsyn av järnväg med tillhörande anläggningar, arbetsvägar och ersättningsvägar.
6. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bekämpning av invasiva främmande arter.
7. Motordrivna fordon får framföras på därför avsedda vägar om inte annat framgår av skyltning. Undantaget gäller ej för terrängskoter.
8. Terrängskoter får köras vid väl snötäckt mark på markerade leder.
9. Motordrivna fordon får köras i enlighet med de undantag som anges i 1 § terrängkörningsförordningen (1978:594).

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktigas att tåla att följande åtgärder kan komma att utföras för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskyltar.
3. Anläggande och underhåll av stigar, spår och andra anläggningar för friluftslivets behov.
4. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.
5. Genomförande av återkommande naturvårdsinriktade och för friluftsliv gynnande skötselåtgärder, såsom avverkning av träd för att gynna naturvärdesträd, röja bort gran för att gynna lövträd, underhåll av brynvegetation, röjning och gallring längs vissa stigar för att skapa glesa och luckiga bestånd, eller annan åtgärd för att gynna skogsstruktur och trädslagsblandning som är gynnsam ur naturvårdessynpunkt och för förutsättningarna för rödlistade eller på annat sätt missgynnade eller skyddsvärda arter.

2025-08-28

6.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalkenUtöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Skada mark eller vegetation, inklusive döda stående eller liggande träd och delar därav, eller i övrigt genom att t ex gräva upp eller plocka mossor, lavar och svampar, eller gräva upp örter, gräs, halvgräs och ormbunkar.
2. Skada eller störa djurlivet, t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt samt att fånga, flytta eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur.
3. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, inrista, gräva eller måla.
4. Sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch, göra inskrift eller andra markeringar på träd eller i naturen i övrigt.
5. Fånga eller insamla ryggradslösa djur.
6. Elda, annat än i av naturvårdsförvaltaren iordningställda eldstäder.
7. Medföra ej kopplad hund, katt eller annat sällskapsdjur under tiden 1 mars till 31 augusti.
8. Framföra motordrivet fordon, inklusive terrängskoter, i reservatets landområde.
9. Framföra vattenskoter.
10. Ta ved. Endast egen medhavd ved eller ved från av förvaltaren iordningställda vedförråd får användas.

Undantag från föreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet.
2. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.
3. Fiske och jakt i enlighet med gällande lagstiftning är tillåtet i området.
4. Motordrivna fordon får framföras på därför avsedda vägar om inte annat framgår av skyltning. Undantaget gäller ej för terrängskoter.
5. Terrängskoter får köras vid väl snötäckt mark på markerade leder.

2025-08-28

6. Motordrivna fordon får köras i enlighet med de undantag som anges i 1 § terrängkörningsförordningen (1978:594).

Andra föreskrifter och bestämmelser som gäller för området

Förbud mot terrängkörning

Området omfattas av ett förbud mot körning i terräng med motordrivna fordon, beslutat av Luleå kommun.

Detaljplan

En mindre del av området omfattas av detaljplan där angiven användning är Natur. I planbeskrivningen motiveras detta: "Tillgänglighet till natur- och fri-luftsområdet för närboende är viktigt varför strävan i planarbetet har varit att ett acceptabelt avstånd behålls mot Porsöbergets topp. För att säkra detta av-sätts området som allmän plats med användningen Natur för fri passage för både människor och djur."

Kulturhistorisk lämning

På Stora köpmanhällan finns en kulturhistorisk lämning i form av en sk plats med tradition. Här ska förr ha varit en viktig handelsplats och spår av detta ska ha funnits i form av järnringar. Dessa sägs dock vara bortsprängda. I vart fall har de inte återfunnits i nutid.

Redogörelse för ärendet

I den fördjupade översiktsplanen för Luleå tätort som antogs 1993 pekades området ut som ett utredningsområde för bostäder och eventuellt arbetsplatser. Dock förordades hänsyn till områdets naturvärden och att en skyddszon skulle lämnas mot Gammelstadsviken enligt en avgränsning som länsstyrelsen 1988 redovisat. För att undvika hydrologisk påverkan på sjön påtalades att bebyggelse endast skulle ske öster om vattendelaren, enligt en rekommendation från Umeå Universitet 1990. Den fördjupade översiktsplanen angavs att en utvidgning av det befintliga naturreservatet Gammelstadsviken bör utredas.

I en lövskogsinventering som kommunen utförde 2012 bedömdes flera delområden ha hög kvalitet för de organismer som för sin livscykel är beroende för lövträd och död lövved.

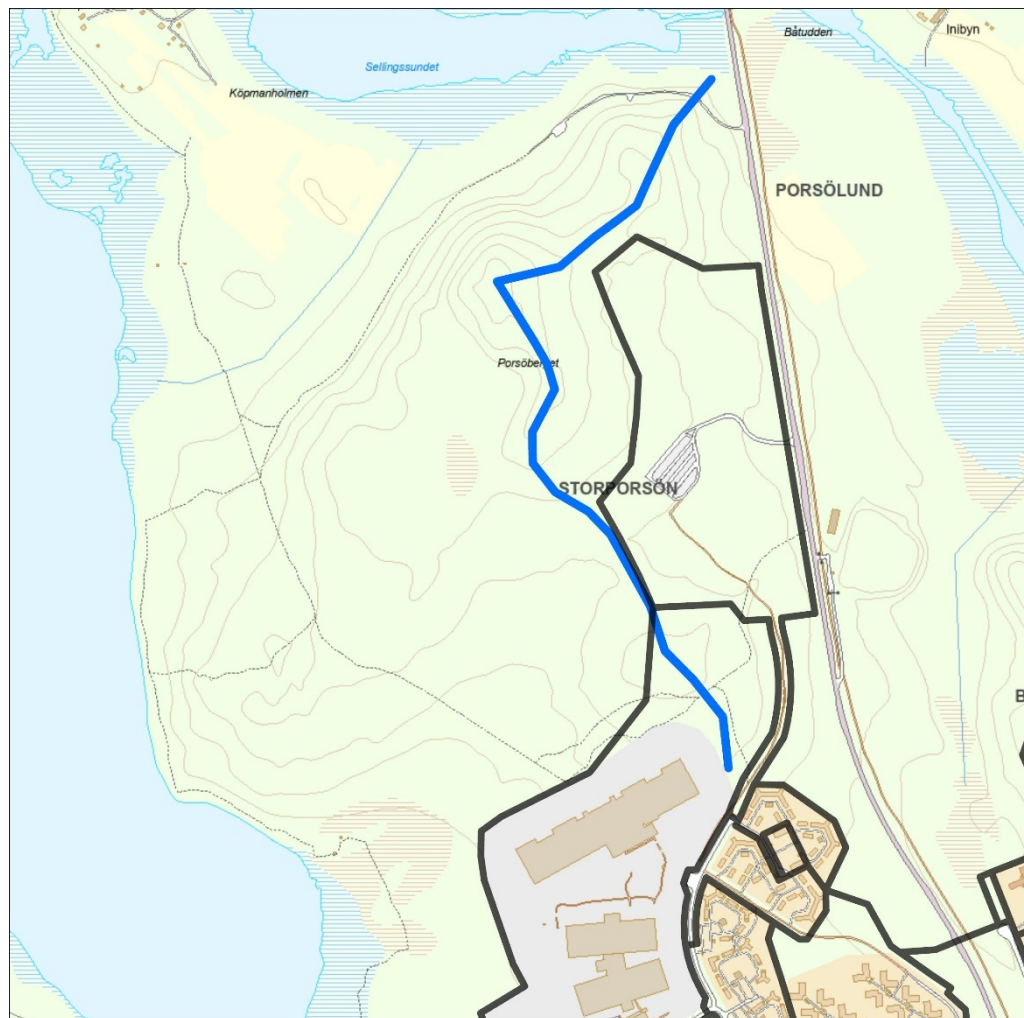
2013 gjordes en översiktlig inventering och dokumentation av områdets naturvärden av länsstyrelsen gemensamt med Luleå kommun.

2011 och 2018, i samband med framttagandet av detaljplaner för Porsön 1:406 och 1:3 (Facebook), gjordes flera naturvärdesinventeringar där områden med höga naturvärden identifierades. Detaljplanen anpassades utifrån de värdena

2025-08-28

och även med utgångspunkt från vattendelaren. De utpekade naturvärdena sparades därmed och dokumentationen blev ett viktigt underlag vid avgränsningen och planeringen av naturreservatet. Den norra delen av planområdet reserverades för markanvändningen Natur med motivet att säkra tillgängligheten till natur- och friluftsområdet vid Porsöberget.

I samband med framtagandet av en ny detaljplan 2013, norr om ovan nämnda plan gjordes ytterligare en naturvärdeskartering. Där identifierade naturvärdesobjekt främst väster om vattendelaren vilka lämnades utanför detaljplanen.

□ Detaljplaner — Vattendelare

I kommunens översiktsplan från 2013 angavs ett antal områden som utredningsområden för nya naturreservat, där Porsöberget var ett av de utpekade områdena, och som en följd av detta gav kommunstyrelsen i uppdrag till då-

2025-08-28

varande samhällsutvecklingskontoret att ta fram förslag till beslut om naturreservatsbildning (2016-12-05 § 282).

I Grönplan Luleå som antogs av kommunstyrelsen 2020 angavs Porsöberget som en betydelsefull del i den övergripande grönstrukturen med höga värden bland annat för ekosystemtjänsten biologisk mångfald.

I den nu gällande översiktsplanen (antagen 2021) är rekommendationen att Porsöberget ska inrättas som kommunalt naturreservat och kommunstyrelsen beslutade 2024-03-11 § 84 att ge i uppdrag till kommunstyrelseförvaltningen att ta fram beslutshandlingar för naturreservatet med målsättningen om ett bildande under 2025.

Ärendet har remitterats till länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Gällivare skogssameby, Lumire, Luleå Energi, Naturskyddsföreningen i Luleå, Norrbottens ornitologiska förening, Friluftsrådet i Luleå, Luleå jaktvårdsklubb, Trafikverket, Vattenfall Eldistribution AB samt en rågranne (privat fastighetsägare).

Yttranden har inkommit från flertalet av remissinstanserna, enligt nedan. Kommunens kommentarer, ställningstaganden och eventuella ändringar som följd av yttrandena markeras *kursivt*.

Länsstyrelsen meddelar att de ser positivt på att kommunen inrättar naturreservatet och har inga synpunkter i övrigt. Skogsstyrelsen påtalar att det är ett värdefullt naturområde men framför ingen synpunkt på reservatsbildandet i övrigt.

Gällivare skogssameby meddelar att de inte har något att erinra mot reservatsbildningen och att de ser positivt på att områden med höga naturvärden ges långsiktigt skydd. Man ber också att kommunen i fortsatt planering, förvaltning och skötsel av reservatet tar hänsyn till renar och renskötseln. *Skötseln kommer att ske med denna hänsyn. Att bevara och utveckla naturvärden knutna till äldre skog med kontinuitet är generellt gynnsamt för renar och renbete.*

Lumire meddelar att de har inget att erinra.

Norrbottens ornitologiska förening framför synpunkter om att en ny stig bör anläggas i området – en slinga som går genom olika naturtyper och ansluter mot befintligt stigsystem. Man påtalar också att vägen till parkeringen behöver rustas upp. *Tillkommande anläggningar för fågelskådning och annan rekreation är en möjlighet inom naturreservatet, men inget som beslutas om vid bildandet av reservatet. Vägar och andra anläggningar ska enligt skötselplanen ägnas regelbunden tillsyn och underhållas vid behov. Synpunkterna föranleder ingen ändring.*

2025-08-28

Luleå jaktvårdsklubb avger ingen erinran men framför att de välkomnar att fiske och jakt ska vara tillåtet i området.

Trafikverket meddelar i sitt yttrande att de anser att hänsyn tagits till korridoren för Norrbotniabanan som utgör riksintresse. Man framför dock synpunkter angående befintlig järnväg, Stambanan, samt väg E4 som båda också utgör riksintresse. Angående stambanan framför man följande: "Med tanke på den samhällsutveckling som sker till följd av industrins behov har Trafikverket identifierat behov av kapacitetshöjande åtgärder, dubbelspår, på sträckan mellan Luleå och Boden. Det är än så länge oklart hur lösningen kommer se ut på just denna plats men samordning med Norrbotniabanan kommer ske. I samband med byggande av ny järnväg kan det även komma anspråk på att flytta annan infrastruktur. *Ett utvidgat markanspråk kopplat till riksintresset för befintlig järnväg bör kunna hanteras på samma sätt som korridoren för Norrbotniabanan. Då det inte finns någon utredd yta för eventuell expansion av stambanan justeras det undantag från föreskrifterna i reservatet som medger anläggande etc av järnväg (för Norrbotniabanan) till att gälla alla framtida eventuella järnvägsutbyggnader. Undantaget (A5) gällde för en markerad yta i en till beslutsförslaget bilagd karta, vilken var identisk med överlappningen av Norrbotniabanas korridor. Undantaget ändras så att det inte hänvisar till en specifik yta utan gäller generellt i hela naturreservatet. Med det anser Luleå kommun att Trafikverkets anspråk tillgodosetts och att reservatsbildningen inte på något sätt kan komma att hindra eller försvåra framtida järnvägsutbyggnad.*

Trafikverket påtalar vidare att reservatet ser ut att angränsa till väg E4 som i så fall bör analyseras och bedömas för eventuell påverkan. Trafikverket anser att hela vägområdet bör ligga utanför naturreservatet. Vägområdet innefattar viltstängslet och ytterligare 1 meter utanför. Gränsen för naturreservatet i anslutning till E4:an ligger i sin helhet utanför vägområdet, med en marginal på som minst 15 meter. Gränslinjerna i dokumentets kartbilagor är på grund av deras skalnivå något grova i redovisningen, varför det inte tydligt framgår exakt var gränsen, med meternoggrannhet, går. I det digitala kartunderlaget är dock gränsen tydlig, vilket också blir den juridiskt gällande bestämmelsegränsen.

Sammanfattningsvis har Trafikverkets samtliga synpunkter tillgodosetts.

Vattenfall eldistribution framför i sitt yttrande att naturreservatet berör deras elnätanläggning, en 132 kV luftledning som har framtida behov av underhåll, reinvesteringar och trädsäkring. Vattenfall yrkar att ledningarna i sin helhet utgår ur reservatet. Samtidigt framför man ett andrahandsyrkande som innebär att reservatsföreskrifterna inte får förhindra Vattenfall att utföra återkommande drift- och underhållsåtgärder som man är ålagda att utföra bl.a. enligt Elsäkerhetsverkets föreskrifter. Reservatsföreskrifterna får inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt gällande led-

2025-08-28

ningsrätt eller servitutsavtal, bl.a. vad gäller återkommande underhållsarbeten som röjning av skogsgata. Att lyfta ut ledningarna med ytan för dess ledningsgator ur reservatet skulle motverka en av de bakomliggande utgångspunkterna med reservatet, att ansluta direkt emot och därmed i praktiken utgöra en utvidgning av det befintliga naturreservatet Gammelstadsviken. En lucka mellan de två reservaten kommer att upplevas som ologisk av besökare i området och gränsdragningar med markeringar och skyltning blir onödigt komplicerad. Reservatsföreskrifterna är utformade för att medge drift och underhåll av kraftledningsgator. Kommunen väljer att följa Vattenfalls andrahandsyrkande. Föreskrifterna har förtydligats ytterligare på så sätt att undantaget för kraftledningar uttryckligen innefattar att alla de åtgärder som Vattenfall påtalat får utföras utan inskränkning.

En privat fastighetsägare som angränsar emot reservatet har framfört synpunkter som går ut på att det inte lämnas någon marginal mot dennes fastighet och de olägenheter det kan medföra. Efter förtydligande att reservatet de facto lämnar efterfrågade marginal lämnas synpunkten utan vidare åtgärd.

Kommunens bedömning

Området utgör ett tätortsnära naturområde som är värdefullt såväl ur naturvårdssynpunkt som för rekreation. Reservatet omfattar skogar och andra naturtyper som hyser förutsättningar för en stor mångfald av växter och djur knutna till opåverkade miljöer. I området förekommer ett flertal rödlistade, fridlysta och andra ovanliga arter. Mot bakgrund av närheten till tätorten har området också stor betydelse för friluftslivsaktiviteter och upplevelsen av orörd natur. Området fungerar också som en buffert och ett komplement till Gammelstadsvikens naturreservat med dess möjligheter till fågelskådning och andra naturupplevelser.

Skogsavverkning, dikning eller andra åtgärder som skadar mark eller vegetation på land eller i vatten, byggande av anläggningar eller andra exploateringar skulle innebära att områdets naturvärden och opåverkade och ostörda karaktär förstörs. Sådana åtgärder riskerar även att hindra eller avhålla allmänhetens tillgång till naturområdet. Med tanke på skogens historik och struktur har den goda förutsättningar att stärka naturvärdena ytterligare om den tillåts utvecklas genom naturliga processer och hänsynsfull skötsel. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Ett reservatsbildande av området ligger i linje med arbetet mot uppfyllandet av nationella och regionala miljö kvalitetsmål. Naturreservatet bidrar till att målen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* och *God bebyggd miljö* kan uppfyllas. Bland de globala Agenda 2030-målen berörs främst mål 15, *Ekosystem och Biologisk mångfald* samt mål 3 *God hälsa och välbefinnande*. Porsöbergets geografiska läge ger goda förutsättningar för att bidra till folkhälsan. Inom den nationella folkhälsopolitikens målområde 5, *Boende och närmiljö*, påtalas att grönska

2025-08-28

och natur är viktiga resurser för hälsa som gynnar fysisk aktivitet, lek och friluftsliv. Tillgänglighet till bostadsnära natur kan ha särskilt stor betydelse för socioekonomiskt svagare grupper. Reservatsbildandet bidrar uppenbart till Sveriges samtliga tio friluftslivsmål.

Luleå kommun bedömer att en naturreservatsbildning är förenligt med kommunens översiktsplan. Där anges markanvändningen Natur med rekommendationen att området ska inrättas som nytt naturreservat. I den detaljplan som berör en del av området är användningen Natur med motiv som överensstämmer med reservatets syfte. Kommunen bedömer att bildandet av reservatet inte strider mot planbestämmelserna och att beslutet därmed är förenligt med 7 kap 8 § miljöbalken.

Reservatet ingår i ett område som är av betydelse för totalförsvaret som enligt 3 kap 9 § miljöbalken så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka dessa intressen. Luleå kommun bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt försvårar bedrivandet av dessa verksamheter. Området ligger också inom riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap § 2 och kommunen bedömer att reservatsbildningen inte heller påverkar det riksintresset i negativ riktning. Reservatet angränsar direkt emot men berör inte natura 2000-området Gammelstadsviken som är riksintesssområde enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Reservatet berör marginellt korridoren för planerad järnväg, Norrbotniabanan, som utgör riksintresse enligt 3 kap 8 § miljöbalken. Reservatsbildningen innebär ingen risk att påtagligt försvåra anläggande eller nyttjande av anläggningarna i och med att reservatsföreskrifterna, genom ett undantag, är utformade så att reservatet inte ska hindra en framtida järnväg i området. Även befintlig järnväg, Stambanan, och väg E4 är riksintresse. Dessa ligger utanför naturreservatet och berörs inte av reservatsbildningen. Eventuella framtida utbyggnad av Stambanan omfattas av samma undantag från reservatsföreskrifterna som Norrbotniabanan. Luleå kommun bedömer därför att reservatsbeslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Luleå kommun finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap 25 § miljöbalken att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts är nödvändiga för att bevara de höga natur- och rekreationsvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Beskrivning av området

Area: ca 140 ha, varav land ca 133 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 123 ha, varav produktiv skog ca 118 ha
Strandäng ca 9 ha

2025-08-28

Kulturmark ca 1 ha
Vattenområde ca 7 ha

Reservatet är uppdelat på två delar, en på vardera sidan om Gammelstadsviken, där det västra området utgörs av en skyddad naturskog medan det östra är mer tillgängligt för människor. Huvuddelen av området, den östra, utgörs av berget vid namn Porsöberget och dess sluttningar ner mot Gammelstadsviken och Sellingssundet. Bergets högsta punkt ligger på ca 41 m ö h. Området är ganska kuperat med en plåtå runtom topparna, där landet sänker sig via sluttningar mot nordväst och söder, ner mot de angränsade sjöarnas nivå – Sellingssundet i norr och Gammelstadsviken utanför reservatet i väster. Särskilt nordslutningen från bergets topp utmärker sig, där den faller i princip ner till Sellingssundets och havets nivå på bara ca 200 meter.

Jordarterna fördelar sig på ett typiskt sätt för ett berg under högsta kustlinjen vid Bottenvikskusten. Högst upp är det hårt svallat, med hållmarker eller endast ett tunt lager av blockiga jordarter. Längre ner längs sluttningarna och i huvuddelen av området finns den ursprungliga moränen kvar, även den svalad i olika grad – och längst ner har de urspolade finsedimenten ansamlats på några ställen. De sistnämnda finns inom reservat i lågområdet i norr närmast stranden mot Sellingssundet och Köpmanholmen, samt i ett mindre område längst i söder i reservatet. I mindre utsträckning hittas organogena jordarter, i ett par sänkor i berget med små fickor med torv där försumpningsmyrar utvecklats (Eliasmyran) samt i strandområdet mot Sellingssundet där finsedimenten är gyttejblandade. I områden med svallsand uppe på berget kan man studera postglaciala strandvallar, vilka är särskilt framträdande i tallskogen på den höjd som ligger i reservatets sydöstra hörn. Längst upp i norr i reservatet ligger Stora Köpmanhällan som är en distinkt liten bergknalle som ansluter mot sundet in till Gammelstadsviken. Från den hällan och från den närliggande Lilla Köpmanhällan utanför reservatet (men inom Gammelstadsvikens naturreservat) sträcker sig två parallella tydliga moränryggar av drumlin-karaktär och berättar om isens rörelseriktning vid avsmältningen.

Den underliggande berggrunden delas i två distinkta delar. Den västra halvan upptas av gnejsig granodiorit och den östra av den sedimentära bergarten gråvacka. Mellan dessa sträcker sig ett smalt stråk med metavulkanit i nord-sydlig riktning.

Barrblandskog dominerar på bergets moränmarker. Skogen är relativt variationsrik där stora delar är uppkommen efter en avverkning på 1970-talet. Ställvis innehåller den mycket löv och på några ställen står kvarlämnade tallöverståndare. Skogens struktur idag ger goda förutsättningar att utveckla högre naturvärden genom naturliga processer och en försiktig skötsel. Äldre tall-

2025-08-28

dominerade bestånd med god kontinuitet och med trädåldrar uppemot 200 år finns på ett par platser, bland annat på en höjd i anslutning till reservatets södra gräns. I friskare delar av det beståndet är graninslaget större med väl utvecklad naturlig struktur och ett tydligt inslag av död ved.

Området på och närmast runt Porsöbergets dubbeltopp intas av en gammal hällmarkstallskog som på sluttningsarna övergår i friskare mark med gran och lövträd. Tallarna är inte åldersbestämda men flertalet av dem kan vara flerhundraåriga. På den norra toppen brann ett ca 5 ha stort område i augusti 2002 varvid stora mängder död tallved skapades. Där finns idag således en intressant brandsuccession som under många år framöver har förutsättningar att utgöra livsrum för brandgynnade organismer.

I den sydligaste utlöparen av reservatet är markförhållandena betydligt fuktigare. Gammelstadsvikens sumpskogsområden fortsätter här in i naturreservatet. Skogen är en varierad blandskog med stor trädslagsblandning och mycket död ved och i delarna närmast Gammelstadsviken utgör den en ren sumpskog med mycket höga naturvärden, bland annat knutna till död och döende lövved av flera olika trädslag. Allra längst i söder finns en igenvuxen odlingsmark som idag är en lyckig lövskog med mycket död och döende lövved, främst av björk.

Sluttningsarna från Porsöberget mot norr och nordost intas av lövrika blandskogar. Marken har skiftande historia. Till en del är det gammal inägomark på de lägre liggande finsedimenten och till en del äldre hyggen där lövet idag dominerar. Insprängda äldre bestånd och även övergången mot strandsumpskogen mot Sellingssundet bidrar till denna mångformiga del av reservatet. Stora delar innehåller gammal asp, men även blandat löv på finsedimenten som fram till 1950-talet var jordbruksmark.

Naturreservatets västra separata del, väster om Gammelstadsviken, är en naturskogsartad granskog med lövinslag.

Reservatets varierade historia ger en mångfald av skogs- och naturtyper. Trots den brukade karaktären i stora delar av området finns ett flertal rödlistade naturskogsarter som visar på kontinuitet i skogsskikt och struktur. Det är främst i de mer orörda delarna med naturskogskaraktär som de mest exklusiva arterna finner en tillflyktsort, men även i sent uppkomna lövsuccessioner och sumpskogsområden är artrikedomen stor. Bland annat finns talticka och ullticka på flera ställen i äldre tall- och barrblandskogar. Småflikig brosklav finns i den norra delens lövområde. I sumpskogen i områdets södra del har hittats vågticka, koralltaggsvamp, sälgttagg och spinnfingersvamp – de sistnämnda alldeles på gränsen mot det exploaterade detaljplaneområdet så det är oklart om de finns kvar. Dock sträcker sig habitatet en bit in i reservatet

2025-08-28

västerut varför det ändå finns en viss sannolikhet för att de lever kvar i området. Sumpskogen har dessutom alla förutsättningar för att vara ett eldorado för insikter och andra småkryp och därmed en gynnsam miljö för ett rikt fågelliv.

En rad rödlistade skogsfågelarter har observerats i området och även närheten till Gammelstadsviken gör sig påmind i fågelfaunan då ett flertal sjöfåglar regelbundet ses passera. De asprika sluttningarna i områdets norra del gynnar bland annat hackspettar, varav flera arter säkert kan hitta hit. Bland observerade skogsfåglar kan nämnas talltita, järpe, svartvit flugsnappare, spillkråka, tallbit och duvhök. Slaguggla noteras regelbundet.

Mot bakgrund av närheten till tätorten har området också stor betydelse för friluftslivsaktiviteter och upplevelsen av orörd natur. Gammelstadsledens olika grenar med naturskyltning går genom reservatet och leder in mot det angränsande Gammelstadsvikens naturreservat med dess fågelliv och anläggningar i form av fågeltorn m.m. I reservatet finns även det sammanlagda området, med de två reservaten, huvudentré med bilparkering som ansluter till den tillgänglighetsanpassade vandringsleden mot fågeltornet. I övrigt finns i området ett flertal stigar och stråk som används av besökare och skogsflanörer. Den äldre tallskogen i söder med sin öppna och grovstammiga karaktär är särskilt besöksvänlig, liksom Porsöbergets topp med sina anslående knotiga hållmarkstallskog och möjligheter till vacker utsikt mot Gammelstadsviken och kyrkbyn i Gammelstad.

Hur man överklagar

Beslut om bildande av naturreservatet Porsöberget kan överklagas hos länsstyrelsen enligt bilaga 3.

Beslutets ikraftträdande

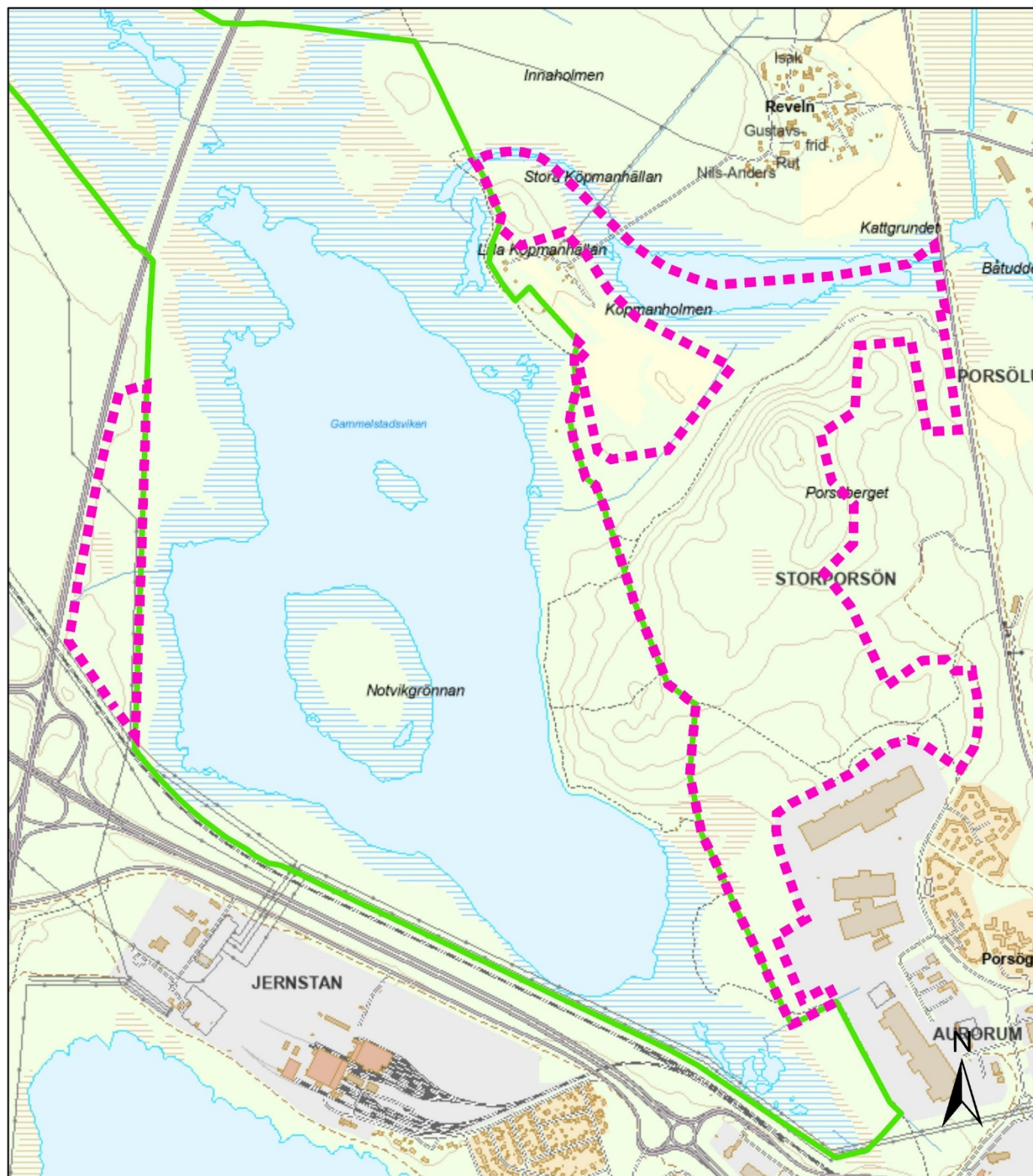
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

Bilagor

1. Naturreservatets avgränsning
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Bilaga 1

Naturresevatets avgränsning

- Naturresevatet Gammelstadsviken
- Gräns för naturresevatet Porsöberget

0 0,38 0,75 1,5 Kilometer

Bilaga 2

Översiktskarta

 Gräns för naturreservatet Porsöberget

0 0,5 1 2 Kilometer

Bilaga 3

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen.

Tala om vilket beslut ni överklagar eller om det är en del av beslutet ni överklagar. Ange också varför ni anser att beslutet är felaktigt och vilken ändring som ni vill ha.

Bifoga handlingar och annat som ni anser stöder er uppfattning,

Överklagandet skall lämnas in eller skickas till Luleå kommun. För att överklagandet skall kunna prövas måste handlingarna ha inkommit till kommunen senast **inom tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet.

Har ert överklagande kommit i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till länsstyrelsen, om beslutsfattaren inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress, telefonnummer och e-postadress.

Överklagandet skickas till:

Luleå kommun
971 85 Luleå

eller via e-post:
lulea.kommun@lulea.se

Bilaga 4

Skötselplan för naturreservatet Porsöberget

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av naturreservatet Porsöberget. Vid planering och utförande av skötseln ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också följas.

2. Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara ett skogsområdes värdefulla naturmiljö med dess förutsättningar att hysa stor biologisk mångfald. Skogsbiotoper, stränder, våtmarker och andra naturtyper ska få utvecklas naturligt, liksom de processer och strukturer som präglar dessa miljöer. Syftet är även att de delar som idag har lägre naturvärden ska utvecklas mot naturligt tillstånd. Området ska ge förutsättningar för att ingående naturtypers naturligt associerade habitat och arter ska kunna fortleva och sprida sig. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte även att tillgodose behovet av naturupplevelser, friluftsliv och rekreation i ett tätortsnära naturområde.

Syftet ska nås genom att:

- Gynna ett lättillgängligt friluftsliv i tätortsnatur där besökare ska kunna tillgodogöra sig upplevelsevärden relaterade till naturligt utvecklad skog och andra naturtyper.
- Bevara en landskapstyp med viktiga naturgeografiska värden som utvecklas som följd av den senaste istiden och efterföljande landhöjning ur havet.
- Området undantas från skogsbruk, exploatering och andra verksamheter som kan skada värden för naturmiljö, friluftsliv och kulturmiljö.
- Äldre skog och andra skogsbiotoper med höga naturvärden, med därtill förknippade strukturer, substrat och arter bevaras och utvecklas.
- Naturvärden knutna till strandskog bevaras och utvecklas. Det innebär att sådana biotoper i huvudsak lämnas för fri utveckling, men begränsade åtgärder för att gynna värden knutna till lövträd och lövskog kan bli aktuella

2025-08-28

- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Påverkad skog utvecklas mot högre naturvärden genom att lämnas för fri utveckling eller genom riktad skötsel där så lämpligt.
- Området är tillgängliggjort för friluftslivet genom lämpliga anläggningar, exempelvis iordningsställda leder, grillplatser, utsiktsplatser och informationstavlor.
- Skötsel och utvecklande av anläggningar för friluftslivet sker med stor hänsyn till de naturvärden som naturreservatet avser skydda.
- Det friluftsliv som tillåts i området och de anläggningar som iordningsställs för detta endast avser ickestörande, lättare aktiviteter såsom vandring, skidåkning, bär- och svampplockning, motion, träning och dylikt. Motoriserade, bullrande eller på annat sätt störande aktiviteter tillåts inte.
- Området sköts genom fastställd skötselplan.

3. Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Naturreservatet Porsöberget
Kommun:	Luleå kommun
Län:	Norrbottens län
Area:	140 ha (varav land 133 ha)
Berörda fastigheter och ägare:	Porsön 1:3 och Notviken 4:40, Luleå kommun
Sameby:	Gällivare skogssameby
Förvaltare:	Luleå kommun

4. Beskrivning av området och dess värden

Naturtyper:	Skogsmark ca 123 ha, varav produktiv skog ca 118 ha Strandäng ca 9 ha
-------------	--

2025-08-28

Kulturmark ca 1 ha
Vattenområde ca 7 ha

Reservatet är uppdelat på två delar, en på vardera sidan om Gammelstadsviken, där det västra området utgörs av en skyddad naturskog medan det östra är mer tillgängligt för människor. Huvuddelen av området, den östra, utgörs av berget vid namn Porsöberget och dess sluttningar ner mot Gammelstadsviken och Sellingssundet. Bergets högsta punkt ligger på ca 41 m ö h. Området är ganska kuperat med en plåtå runtom topparna, där landet sänker sig via sluttningar mot nordväst och söder, ner mot de angränsade sjöarnas nivå – Sellingssundet i norr och Gammelstadsviken utanför reservatet i väster. Särskilt nordslutningen från bergets topp utmärker sig, där den faller i princip ner till Sellingssundets och havets nivå på bara ca 200 meter.

Jordarterna fördelar sig på ett typiskt sätt för ett berg under högsta kustlinjen vid Bottenvikskusten. Högst upp är det hårt svallat, med hållmarker eller endast ett tunt lager av blockiga jordarter. Längre ner längs sluttningarna och i huvuddelen av området finns den ursprungliga moränen kvar, även den svalad i olika grad – och längst ner har de urspolade finsedimenten ansamlats på några ställen. De sistnämnda finns inom reservat i lågområdet i norr närmast stranden mot Sellingssundet och Köpmanholmen, samt i ett mindre område längst i söder i reservatet. I mindre utsträckning hittas organogena jordarter, i ett par sänkor i berget med små fickor med torv där försumpningsmyrar utvecklats (Eliasmyran) samt i strandområdet mot Sellingssundet där finsedimenten är gyttejblandade. I områden med svallsand uppe på berget kan man studera postglaciala strandvallar, vilka är särskilt framträdande i tallskogen på den höjd som ligger i reservatets sydöstra hörn. Längst upp i norr i reservatet ligger Stora Köpmanhällan som är en distinkt liten bergknalle som ansluter mot sundet in till Gammelstadsviken. Från den hällan och från den närliggande Lilla Köpmanhällan utanför reservatet (men inom Gammelstadsvikens naturreservat) sträcker sig två parallella tydliga moränryggar av drumlin-karaktär och berättar om isens rörelseriktning vid avsmältningen.

Den underliggande berggrunden delas i två distinkta delar. Den västra halvan upptas av gnejsig granodiorit och den östra av den sedimentära bergarten gråvacka. Mellan dessa sträcker sig ett smalt stråk med metavulkanit i nord-sydlig riktning.

Barrblandskog dominerar på bergets moränmarker. Skogen är relativt variationsrik där stora delar är uppkommen efter en avverkning på 1970-talet. Ställvis innehåller den mycket löv och på några ställen står kvarlämnade tallöverståndare. Skogens struktur idag ger goda förutsättningar att utveckla högre naturvärden genom naturliga processer och en försiktig skötsel. Äldre tall-

2025-08-28

dominerade bestånd med god kontinuitet och med trädåldrar uppemot 200 år finns på ett par ställen, bland annat på en höjd i anslutning till reservatets södra gräns. I friskare delar av det beståndet är graninslaget större med väl utvecklad naturlig struktur och ett tydligt inslag av död ved.

Området på och närmast runt Porsöbergets dubbeltopp intas av en gammal hällmarkstallskog som på sluttningarna övergår i friskare mark med gran och lövträd. Tallarna är inte åldersbestämda men flertalet av dem kan vara flerhundraåriga. På den norra toppen brann ett ca 5 ha stort område i augusti 2002 varvid stora mängder död tallved skapades. Där finns idag således en intressant brandsuccession som under många år framöver har förutsättningar att utgöra livsrum för brandgynnade organismer.

I den sydligaste utlöparen av reservatet är markförhållandena betydligt fuktigare. Gammelstadsvikens sumpskogsområden fortsätter här in i naturreservatet. Skogen är en varierad blandskog med stor trädslagsblandning och mycket död ved och i delarna närmast Gammelstadsviken utgör den en ren sumpskog med mycket höga naturvärden, bland annat knutna till död och döende lövved av flera olika trädslag. Allra längst i söder finns en igenvuxen odlingsmark som idag är en lyckig lövskog med mycket död och döende lövved, främst av björk.

Sluttningarna från Porsöberget mot norr och nordost intas av lövrika blandskogar. Marken har skiftande historia. Till en del är det gammal inägomark på de lägre liggande finsedimenten och till en del äldre hyggen där lövet idag dominerar. Insprängda äldre bestånd och även övergången mot strandsumpskogen mot Sellingssundet bidrar till denna mångformiga del av reservatet. Stora delar innehåller gammal asp, men även blandat löv på finsedimenten som fram till 1950-talet var jordbruksmark.

Naturreservatets västra separata del, väster om Gammelstadsviken, är en naturskogsartad granskog med lövinslag.

Reservatets varierade historia ger en mångfald av skogs- och naturtyper. Trots den brukade karaktären i stora delar av området finns ett flertal rödlistade naturskogsarter som visar på kontinuitet i skogsskikt och struktur. Det är främst i de mer orörda delarna med naturskogskaraktär som de mest exklusiva arterna finner en tillflyktsort, men även i sent uppkomna lövsuccessioner och sumpskogsområden är artrikedomen stor. Bland annat finns talticka och ullticka på flera ställen i äldre tall- och barrblandskogar. Småflikig brosklav finns i den norra delens lövområde. I sumpskogen i områdets södra del har hittats vågticka, koralltaggsvamp, sälgttagg och spinnfingersvamp – de sistnämnda alldeles på gränsen mot det exploaterade detaljplaneområdet så det är oklart om de finns kvar. Dock sträcker sig habitatet en bit in i reservatet

2025-08-28

västerut varför det ändå finns en viss sannolikhet för att de lever kvar i området. Sumpskogen har dessutom alla förutsättningar för att vara ett eldorado för insikter och andra småkryp och därmed en gynnsam miljö för ett rikt fågelliv.

En lång rad rödlistade skogsfågelarter har observerats i området och även närheten till Gammelstadsviken gör sig påmind i fågelfaunan då ett flertal sjöfåglar regelbundet ses passera. De asprika sluttningarna i områdets norra del gynnar bland annat hackspettar, där flera arter säkert kan hitta hit. Bland observerade skogsfåglar kan nämnas talltita, järpe, svartvit flugsnappare, spillkråka, tallbit och duvhök. Slaguggla noteras regelbundet.

Mot bakgrund av närheten till tätorten har området också stor betydelse för friluftslivsaktiviteter och upplevelsen av orörd natur. Gammelstadsledens olika grenar med naturskyltning går genom reservatet och leder in mot det angränsande Gammelstadsvikens naturreservat med dess fågelliv och anläggningar i form av fågeltorn m.m. I reservatet finns även det sammanlagda området, med de två reservaten, huvudentré med bilparkering som ansluter till den tillgänglighetsanpassade vandringsleden mot fågeltornet. I övrigt finns i området ett flertal stigar och stråk som används av besökare och skogsflanörer. Den äldre tallskogen i söder med sin öppna och grovstammiga karaktär är särskilt besöksvänlig, liksom Porsöbergets topp med sina anslående knotiga hållmarkstallskog och möjligheter till vacker utsikt mot Gammelstadsviken och kyrkbyn i Gammelstad.

5. Generella mål och åtgärder

5.1. Naturvärden

Skötselmål

Det övergripande målet för skötseln är att bibehålla och höja de natur- och rekreationsvärden som är förknippade med en lövrik barrnaturskog, hållmarksskogar, fritt utvecklade strandsuccessioner och andra naturtyper.

Då områdets skogar har varierad struktur beroende på bruksningshistorik och nyttjande är förutsättningarna att nå målet skiftande i olika delar. Stora delar av området är bevuxet med skog som uppkommit efter avverkningar på 1970-talet och på gammal inägomark, men äldre bestånd finns också insprängda i skogen. Historiken ger förutsättningar för ett stort inslag av lövträd, vilket utgör en av de viktigaste potentialerna för att utveckla naturvärden i reservatet. Om skogen helt lämnas till fri utveckling kan man förutse att naturliga processer kommer att innebära att allteftersom skogen växer till kommer gran ta över allt mer och lövskogsfasen så småningom att klinga av.

2025-08-28

Det generella förhållningssättet är att skogen i reservatet ska lämnas för fri utveckling för att på så sätt ge möjlighet att utveckla strukturer som kännetecknar naturskogar; såsom höga maxåldrar, en större åldersspridning, en ökande andel död ved och där naturliga processer och störningar ska tillåtas ha ett naturligt förlopp. För att förlänga och vidmakthålla lövträdens närvaro och de naturvärden som är förknippade med dem ska dock delområden med gynnsamma förutsättningar för detta vara föremål för riktade skötselinsatser. Även andra befintliga naturvärden främjas med skötselåtgärder – till exempel frihugning av naturvärdesträd av olika slag.

Skötselåtgärder

Grundprincipen är att naturen inom reservatet ska lämnas för fri utveckling där inte annat sägs i nedan beskrivna delområden.

Avverkning av träd och annan skötsel kan komma ifråga inom delområden där detta bedöms vara gynnsamt för naturvärdet och bidra till uppfyllande av syftet för reservatet.

I första hand ska allt borttagande av träd ske genom avdödning av de stående stammarna genom ringbarkning eller bläckning. I vissa fall kan avverkning vara aktuellt om det bedöms mer lämpligt. De avverkade träden ska lämnas såsom blivande lågor i skogen. I undantagsfall kan större uttag av träd bli aktuellt varvid uttransport kan komma ifråga. Detta ska i så fall ske med skonsamma metoder, med häst eller fyrhjuling, om de inte kan nås med skogsmaskin från befintliga vägar.

All avverkning och annan avdödning av träd ska göras utifrån bedömning att det bidrar till målet med skötseln, för att säkerställa syftet med reservatet.

Röjningrester lämnas i skogen.

5.2. Värden för friluftsliv och rekreation

Skötselmål

Det övergripande målet för skötseln är att ge goda förutsättningar för friluftslivsaktiviteter och naturupplevelser i orörd natur.

Skötselåtgärder

Skogen sköts huvudsakligen med sikte mot naturvårdsmålen ovan, vilket också ger förutsättningar för upplevelsevärden för människor. Vandringsleder röjs vid behov. Träd som fallit över dessa stråk tas bort, men med hänsyn till naturvårdsmålen ska dessa läggas åt sidan där de lämnas kvar i skogen. Befintliga anläggningar och vägar underhålls vid behov.

2025-08-28

5.3. Kulturmiljövärden

Skötselmål

I den mån kulturhistoriska lämningar identifieras ska de skötas så att de bevaras och synliggörs.

Skötselåtgärder

Bedömningar görs i det enskilda fallet för vilken skötsel som är lämplig för att hitta balansen mellan de olika skötselmålen.

5.4. Anläggningar och information

Skötselmål

Målet med skötseln är att ge information till besökarna som belyser områdets värden och sevärdheter samt vilka föreskrifter som gäller i reservatet. Området ska vara inbjudande och tillgängligt och de anläggningar som finns ska hållas i gott skick.

Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt nationell standard.

Anläggningarna är markerade på kartan i bilaga 3.

Skötselåtgärder

Minst två informationstavlor sätts upp vid lämpliga entréer till reservatet. På tavlorna ska anges områdets värden, varför det är skyddat, vilka föreskrifter som gäller, vem som är förvaltare samt en karta med områdets gränser, stigar och andra anordningar för besökare. Informationstavlor, andra anläggningar och gränsmarkeringar ska ägnas regelbunden tillsyn och underhållas vid behov.

6. Mål och skötsel för delområden

Indelningen av delområden hänvisar till kartan i bilaga 2.

1.

Beskrivning

Vattenområde med anslutande våtmarker längs stränderna.

Mål

Fritt utvecklad våtmarksmiljö.

Skötsel

Fri utveckling.

2025-08-28

2.

Beskrivning

Stora Köpmanhällan med anslutande strandskog.

På hällan växer en äldre barrblandskog med visst lövinslag som ner mot vatten övergår i en lövrik strandskog.

Mål

Fritt utvecklad skog. I takt med att skogen åldras stiger naturvärdet, bland annat genom att andelen grova träd och död ved ökar.

Skötsel

Fri utveckling.

3.

Beskrivning

Gata för markförlagd ledning.

Mål

Inget specifikt naturvårdsmål.

Skötsel

Ingen skötsel. Området kan röjas vid behov för ledningens funktion.

4.

Beskrivning

Lövrik granskog med aspkloner

Mål

Äldre skog med bra trädslagsblandning, där andelen löv ska bibehållas eller ökas. På sikt ska även den döda veden öka.

Skötsel

I huvudsak fri utveckling, förutom att vart 10:e år röja smågran i de tätare lövområdena vid behov. Äldre asp kan frihuggas efter bedömning att det skulle vara gynnsamt för naturvärdet.

5.

Beskrivning

Äldre granskog med inslag av gammal asp.

Mål

Äldre skog med bra trädslagsblandning, där andelen löv ska bibehållas eller ökas. På sikt ska även den döda veden öka.

2025-08-28

Skötsel

Initialt friställs gamla aspar genom att konkurrerande träd avverkas eller ringbarkas. Även smågran röjs i anslutning till lövträden. Efter tio år utvärderas skötseln.

6.

Beskrivning

Porsöbergets topp.

Gammal hållmarkstallskog med övergång mot friskare mark med gran och lövträd. Ett anslutande kärr ingår i området. Skogen på den norra toppen brann i augusti 2002 varvid stora mängder död tallved skapades.

Mål

Fritt utvecklad hållmarkstallskog och andra skogstyper. I takt med att skogen åldras ökar naturvärdet, bland annat genom att andelen grova träd och död ved ökar.

Skötsel

Fri utveckling.

Den norra toppen är ett lämpligt läge för att anlägga en utsiktsplats mot Gammelstadsviken.

7.

Beskrivning

Lövskog uppkommen på f.d. inägomark och gammalt hygge från 1970-talet.

Mål

Lövdominerad skog med minst 80 % lövträd.

Skötsel

I huvudsak fri utveckling, förutom att vart 10:e år röja smågran vid behov. Större gran kan tas ut eller ringbarkas för att uppnå målet med skötseln. Vald metod görs efter bedömning av vad som är mest gynnsamt för naturvärdet.

8.

Beskrivning

Gammal blandskog med aspkloner.

Mål

Äldre skog med bra trädslagsblandning, där andelen löv ska bibehållas. På sikt ska även den döda veden öka.

Skötsel

2025-08-28

Fri utveckling. Efter tio år utvärderas skötseln för att se om insatser behövs för att gynna lövträd.

9.

Beskrivning

Ung luckig skog uppkommen efter avverkning på 1970-talet. Heterogen struktur som ger förutsättningar för en mångformsrik skog på sikt. Ställvis innehåller skogen mycket lövträd. Även små myrar ingår och på några ställen står kvarlämnade tallöverståndare.

Mål

Fritt utvecklad blandskog med stort lövinslag och kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

Skötsel

Huvudsakligen fri utveckling. Smågran kan röjas i tätare lövområden vart 10:e år vid behov. Ringbarkning och andra naturvårdshöjande åtgärder kan komma ifråga på sikt. Efter tjugo år utvärderas skötseln.

10.

Beskrivning

Gammal talldominerad skog. I viss mån skiktad och luckig med olikåldrig gran och lite löv.

Mål

Fritt utvecklad barrblandskog med kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

Skötsel

Fri utveckling.

11.

Beskrivning

Äldre barrblandskog med naturskogskaraktär och skoglig kontinuitet. I de norra delarna, är skogen mångformig, flerskiktad och olikåldrig, med relativt stort inslag av död ved och med trädåldrar som ger ett förhöjt naturvärde. Fuktighet och strukturer ger förutsättningar för artrikedom bland flertalet organismgrupper. Mot söder övergår skogen i mer genomsiktlig gammal talldominerad skog med åldrar uppåt 200 år.

Mål

Fritt utvecklad barrblandad naturskog med kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

2025-08-28

Skötsel

Fri utveckling.

12.

Beskrivning

Fuktig varierad blandskog med stor trädslagsblandning och mycket död ved. Mot väster övergår skogen i ren lövsumpskog. Totalt sett en våtmarksmiljö med mycket höga naturvärden.

Mål

Fritt utvecklad fuktig skog och sumpskog med kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

Skötsel

Fri utveckling.

13.

Beskrivning

Äldre blandskog på frisk mark

Mål

Fritt utvecklad blandskog med kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

Skötsel

Fri utveckling. Efter utvärdering kan åtgärder för att gynna lövkontinuitet och andra naturvärden utföras.

14.

Beskrivning

Lövdominerad skogsmiljö på f.d. odlingsmark. Ännu finns några kvarstående luckor i den södra delen. Mycket död och döende lövved förekommer.

Mål

Fritt utvecklad lövskog med kontinuerlig produktion av död ved.

Skötsel

Huvudsakligen fri utveckling. Smågranar röjs vart 10:e år vid behov. Ringbarkning av större gran kan göras efter bedömning att det gynnar målet med skötseln.

15.

Beskrivning

2025-08-28

Naturskogsartad granskog med lövinslag.

Mål

Fritt utvecklad skog med kontinuerligt ökande andel gamla träd, död ved och andra strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

Skötsel

Fri utveckling.

7. Uppföljning av mål och skötselåtgärder

En uppföljning av skötselmål och skötselåtgärder med utgångspunkt från reservatets syfte ska ske vart tionde år. Planens ingående mål och utfallet av genomförda åtgärder ska då ses över. Om uppföljningen visar att det är nödvändigt med avseende på reservatets syfte ska berörda skötselmål och åtgärder ändras så de blir ändamålsenliga.

8. Källhänvisning

Artportalen. Uttag 2025-03-14

Enetjärn Natur AB. 2011: *Naturvärdesinventering inför detaljplan, Porsön-Gammelstadsviken.*

Enetjärn Natur AB. 2011: *Fågelinventering Porsön-Gammelstadsviken.*

Luleå kommun. 2000: *Naturvårdsplan Luleå.*

Luleå kommun. 2013: *Detaljplan för del av Storporsön, PL402.*

Luleå kommun. 2018: *Detaljplan för del av Porsön, PL456.*

Luleå kommun. 2020: *Grönplan Luleå.*

Spansk, Ö. 2013: *Lövskogsbiotoper på Hertsölandet med omnejd.* Luleå kommun.

Spansk, Ö. 2013: *Översikt över naturvärden Storporsön, pm 2013-01-09.*

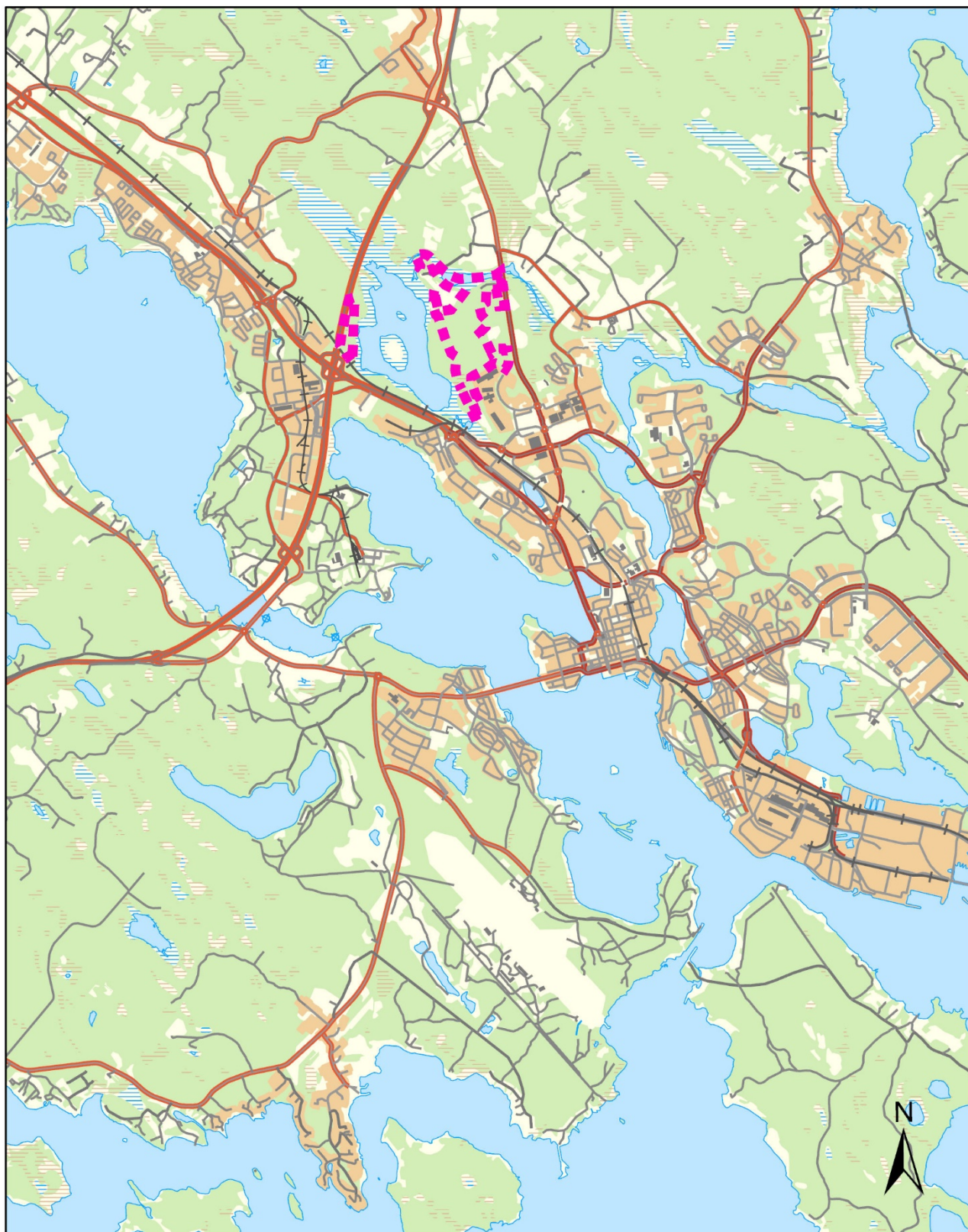
Fotodokumentation, fältbesök av länsstyrelsen och Luleå kommun 2013-05-23

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta med skötselområden
3. Karta med anläggningar och information

Bilaga 1

Översiktskarta

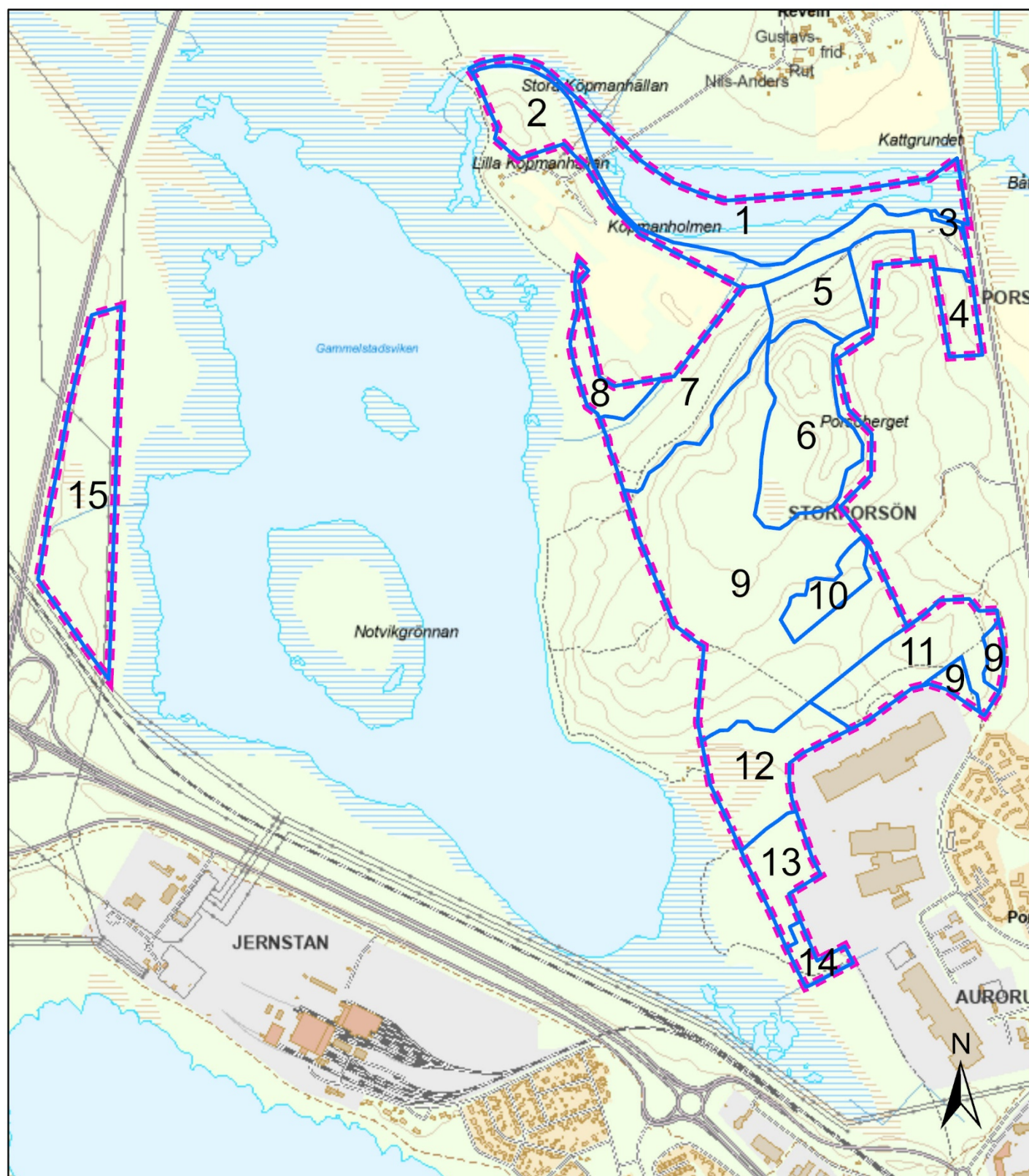
 Gräns för naturreservatet Porsöberget

0 1,25 2,5 5 Kilometer

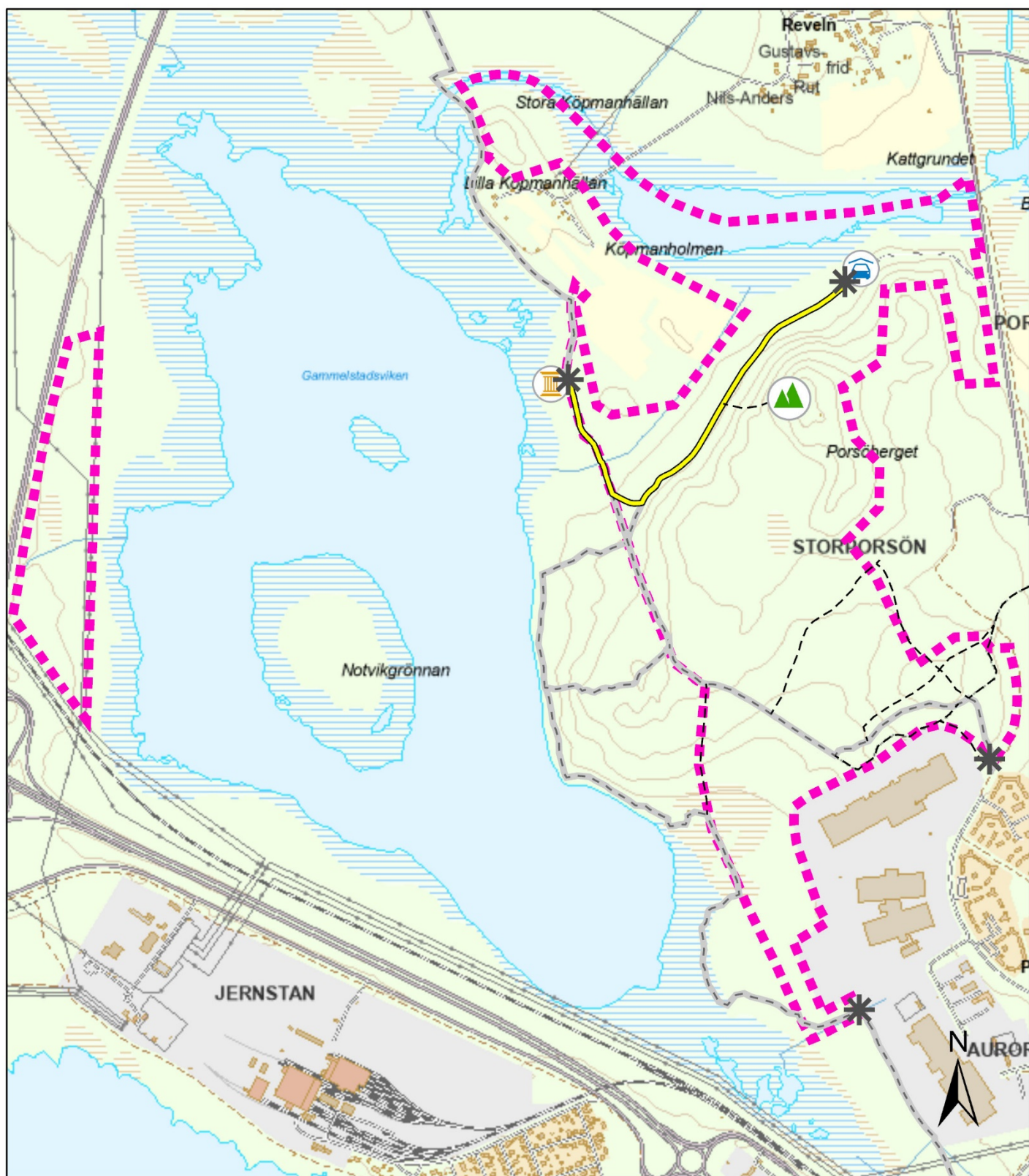
Bilaga 2

Skötselområden

Bilaga 3

Anläggningar och information

- Gräns för naturreservatet Porsöberget
- Vandringsleder
- Stigar
- Tillgänglighetsanpassad vandringsled
- Fågeltorn
- Möjlig plats för informationstavla
- Utsiktsplats
- Parkering

0 0,25 0,5 1 Kilometer